

Підручник з GCompris для адміністраторів

Johnny Jazeix

Timothée Giet

Розробники: Команда GCompris

Переклад українською: Юрій Чорноіван

Зміст

1	Підручник для адміністраторів	5
1.1	Вступ	5
1.2	Встановлення	5
1.3	Інтерфейс користувача	5
1.3.1	Головне вікно	6
1.3.2	Режим кіоску	7
1.3.3	Клавіатурні скорочення	8
1.4	Зауваження щодо інтернаціоналізації	8
1.5	Навчання мовам	8
1.6	Коригування вправ	8
1.7	Параметри консольної команди	9
1.7.1	Приклад для Windows®	11
1.7.2	Приклад для GNU/Linux®	11
2	Авторські права та ліцензування	12

Анотація

GCompris — навчальне програмне забезпечення з багатьма вправами.

Розділ 1

Підручник для адміністраторів

1.1 Вступ

GCompris — багатий на можливості комплекс освітнього програмного забезпечення, яке складається із широкого діапазону вправ.

У ньому передбачено різноманітні вправи з різних галузей знань. Тематика комплексу включає читання та набір тексту, арифметику, географію, гуманітарні науки тощо. Комплекс призначено для домашнього використання та шкільного навчання.

Метою створення GCompris є створення ігрових вправ, у яких має бути навчальна компонента.

GCompris є частиною проєкту KDE, програма поширюється за дотримання [умов ліцензування AGPLv3](#). Увесь код, окрім рушія для вправи з аналогової електрики, розповсюджується за умов дотримання [GPLv3](#).

GCompris можна встановити у таких операційних системах: GNU/Linux®, BSD, macOS®, Windows®, Android. Для забезпечення працездатності програми потрібна відеокартка із апаратним прискоренням обробки просторових об'єктів у форматі OpenGL 2.1 або новішого. Обов'язковою є можливість показу 32-бітових кольорів.

1.2 Встановлення

Програмне забезпечення постачається у декількох форматах. Вам слід виконати настанови, що відповідають вашому випадку.

- GNU/Linux®: скористайтесь пакунками, створеними для вашого дистрибутива GNU/Linux®. Якщо для вашого дистрибутива Linux® немає пакунка GCompris, будь ласка, зв'яжіться із авторами дистрибутива і попросіть їх включити пакунок GCompris.
- Windows®: постачається у форматі класичного засобу для встановлення у Windows®, можна встановити з Microsoft Store.
- macOS®: постачається у форматі класичного засобу для встановлення.
- Android: розповсюджується за допомогою F-Droid та Google Play Store. Також можна скористатися файлом APK.

1.3 Інтерфейс користувача

Інтерфейс програми створено для користування малими дітьми. GCompris можна керувати за допомогою миші. У більшості вправ передбачено можливість навігації за допомогою клавіатури.

1.3.1 Головне вікно

Після запуску програми GCompris покаже графічний інтерфейс зі списком вправ і панелью керування у нижній частині.

Кожній піктограмі відповідає вправа. Навколо кожної піктограми буде показано маленькі піктограмки із додатковою інформацією щодо вправи. Просте натискання піктограми призведе до переходу до вправи або відкриття меню вправ. Передбачено 8 розділів (категорій) вправ, пункти яких розташовано вгорі або ліворуч (лише якщо вибрано портретну орієнтацію). Наприклад, передбачено розділ «Ігри на дошці», до якого включено ігри на дошці, зокрема шахи, хрестики-нулики та «чотири-у-ряд».

У деяких категоріях передбачено підкатегорії для фільтрування вправ. Для більшості математичних вправ передбачено три підкатегорії: лічба, арифметика та вимірювання.

Зірочки позначають вікову групу, для якої розроблено відповідну гру:

- ★ 1, 2 або 3 жовтих зірочки — для дітей віком від 2 до 6 років.
- ★ 1, 2 або 3 червоних зірочки — для дітей, старших за 6 років.

У нижній частині вікна розташовано панель керування GCompris. Можливі піктограми (відповідні піктограми буде показано, лише якщо вони доступні для поточної вправи):

- Хатка — залишити поточну вправу, повернутися до попереднього меню.
- «Гаразд» — підтвердити відповідь. У деяких вправах не передбачено автоматичної перевірки того, чи було завершено виконання вправи. У таких випадках слід натискати цю піктограму. Також можна скористатися клавішею Enter на клавіатурі комп'ютера.

- Лампа — показати підказку до вправи. За допомогою підказки можна допомогти дитині у деяких вправах, надавши настанови для визначення правильної відповіді.

- Стрілки — показує поточний рівень. Натисніть одну зі стрілок, щоб вибрати інший рівень. Загалом, у вправ є декілька рівнів, кількість яких залежить від вправи. У GCompris можна переходити до наступного рівня, навіть якщо не завершено вправляння на попередньому рівні.

- Губи — попросити GCompris повторити питання.

- Знак питання — показати панель із довідкою. Іноді, вправа може бути надто складною, щоб усі її аспекти можна було описати на панелі опису. У цьому випадку за допомогою цієї кнопки можна отримати доступ до додаткової інформації.

- Відкрутка з ключем — меню налаштувань. Налаштування зберігаються у сховищі користувача (течі) з назвою `.config/gcompris/gcompris-qt.conf`. Це текстовий файл, який можна редагувати вручну.

- Пункт списку — показує меню параметрів вправи. Тут передбачено дві вкладки. Перша, «Набір даних», уможливорює вибір рівнів вправ, залежно від мети, а друга, «Параметри», надає змогу оновити налаштування вправи, якщо такі доступні.

- Велика «G» — інформаційна панель щодо GCompris, містить список основних учасників розробки та дані щодо версії програмного забезпечення.

- Символ живлення — вийти з GCompris. З цією ж метою ви можете скористатися клавіатурним скороченням `Ctrl+Q`

1.3.2 Режим кіоску

Якщо ви користуєтеся GCompris для навчання малих дітей або на комп'ютері-кіоску, призначеному для самонавчання, ви можете вимкнути доступ до деяких зайвих можливостей:

- `gcompris --enable-kioskmode`: вмикає кнопки Вийти і Налаштування.
- `gcompris --disable-kioskmode`: вмикає кнопки Вийти і Налаштування.
- `gcompris -f`: запустити GCompris у повноекранному режимі
- `gcompris -C`: вимкнути показ вказівника (режим сенсорного екрана)

Звичайно ж, ці параметри можна поєднувати.

1.3.3 Клавіатурні скорочення

Скорочення	Дія
Esc або Ctrl+W	Завершити поточну вправу або закрити діалогове вікно і повернутися до головного меню.
Ctrl+Q	Завершити роботу GCompris без додаткових повідомлень.
Ctrl+F	Вмикання або вимикання повноекранного режиму.
Ctrl+M	Вимкнути або увімкнути звук.
Ctrl+B	Показати або приховати панель керування.

1.4 Зауваження щодо інтернаціоналізації

GCompris можна інтернаціоналізувати. Програму перекладено понад 35 мовами. Якщо ви хочете перевірити, чи є доступною певна мова, ви можете запустити GCompris і вибрати відповідну мову зі списку у налаштуваннях.

Майте на увазі, для показу повідомлень деякими мовами потрібні відповідні шрифти.

Якщо підтримки потрібної вам мови ще не передбачено, ви можете допомогти розробникам і додати переклад відповідною мовою. Якщо хочете допомогти, зв'яжіться із [командою перекладачів](#) проєкту KDE вашою мовою. Із поточним рівнем перекладу потрібною вам мовою можна ознайомитися за допомогою [сайта перекладу KDE](#).

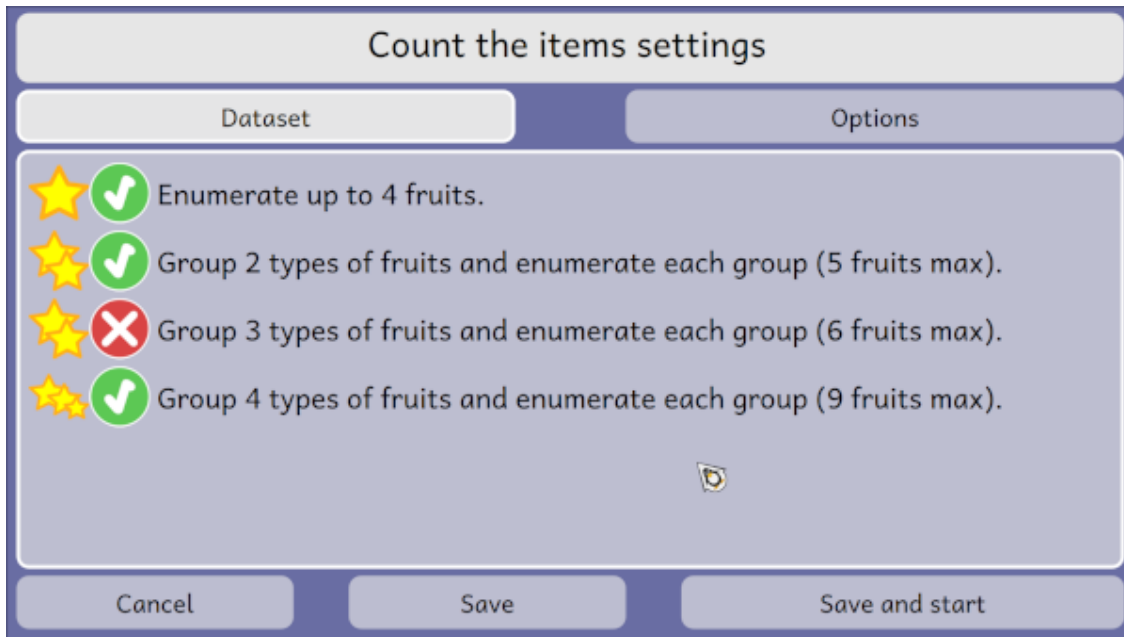
1.5 Навчання мовам

Ви можете скористатися перекладом GCompris іноземною мовою, яка вивчається. Виберіть цю мову у меню налаштування. Не забудьте отримати додаткові модулі звукових даних відповідною мовою.

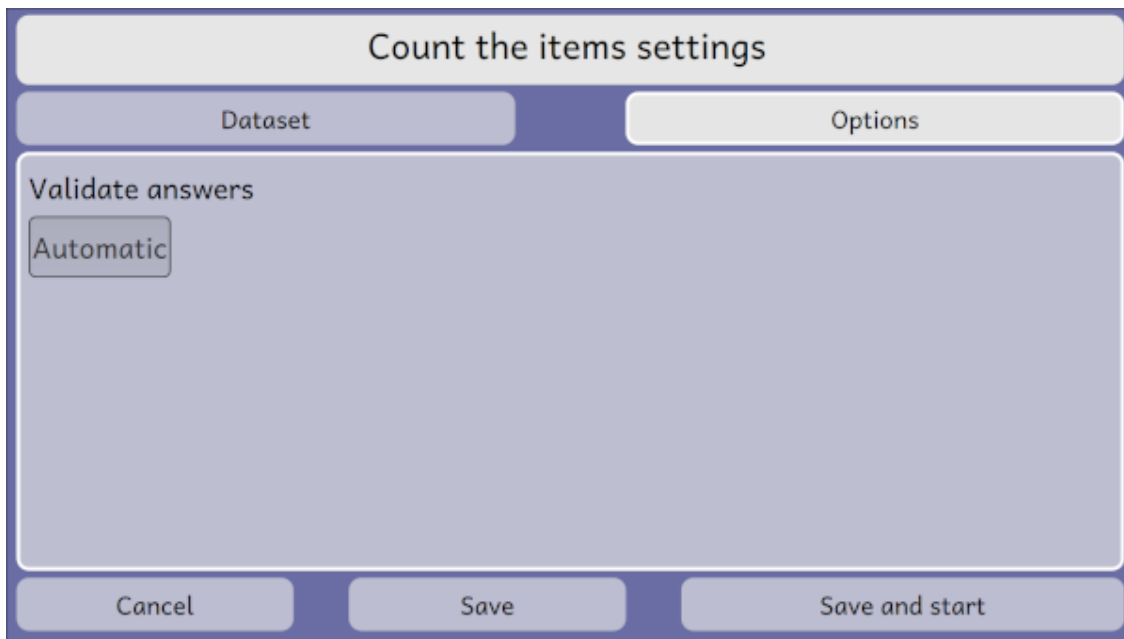
1.6 Коригування вправ

Налаштувати деякі з вправ можна за допомогою натискання кнопки налаштування. Наприклад, ви можете встановити мову для деяких текстових вправ (зокрема ігор із вгадуванням слів) або наказати програмі показувати зображення справжніх автомобілів замість кольорових прямокутників (гра у водіння авто).

Для деяких вправ ви можете вибрати декілька наборів даних у налаштуваннях. Для кожного набору передбачено певну мету, яку наведено в описі.

Ви можете вибрати параметри для цієї вправи.

1.7 Параметри консольної команди

Якщо запустити GCompris з командної консолі з параметром `--help`, програма покаже список усіх параметрів, які є прийнятними для програми:

<code>-f, --fullscreen</code>	Запустити GCompris у повноекранному режимі.
<code>-w, --window</code>	Запустити GCompris у вікні.

-s, --sound	Запустити GCompris із ввімкненим звуком.
-m, --mute	Запустити GCompris без звуку.
-c, --cursor	Запустити GCompris з використанням типового вказівника системи.
-C, --nocursor	Запустити GCompris без вказівника (режим сенсорного екрана).
-v, --version	Вивести дані щодо версії GCompris.
-l, --list-activities	Виводить список доступних вправ до стандартного виведення.
--launch вправа	Вказати вправу, яку слід розпочати після запуску GCompris.
--start-level рівень	Вказати рівень, на якому слід розпочати вправу, яку вказано параметром --launch під час запуску GCompris. Буде проігноровано, якщо не вказано параметр --launch або якщо вказано некоректний рівень.
--difficulty {значення min-max}	Для поточного сеансу примусово визначити складність вправ GCompris або вказаним значенням або значеннями між min і max. Значення має бути цілим числом від 1 до 6, а якщо задано формат min-max, значення min має бути меншим за max. Якщо ці умови не буде виконано, GCompris не запуститься.
--export-activities-as-sql	Експортувати вправи у форматі SQL.
--enable-kioskmode	Увімкнути режим кіоску (приховує кнопки «Вийти» і «Налаштування»).
--disable-kioskmode	Вимкнути режим кіоску (типова поведінка).
--show-home-button	Показувати кнопку «Домівка» на панелі (типовий варіант).
--hide-home-button	Приховати кнопку «Домівка» на панелі.
--renderer={обробник}	Вказати засіб обробки графіки. «opengl» та «software» доступні на усіх платформах. У Windows ви можете скористатися «direct3d11» або «direct3d12» (якщо програму було зібрано з Qt≥6.6). У macOS® ви можете скористатися «metal».
--software-renderer	Використовувати програмну обробку замість OpenGL (має працювати з будь-якими графічними картками). Застаріле, скористайтеся натомість --renderer=software.
--opengl-renderer	Використовувати засоби обробки OpenGL замість програмних (швидше і з ширшим спектром графічних ефектів, але може призвести до аварійного завершення програми на деяких графічних картках). Застаріле, скористайтеся натомість --renderer=opengl.

<code>--locale=локаль</code>	Запустити GCompris із використанням вказаної локалі.
------------------------------	--

1.7.1 Приклад для Windows®

Ви можете додати ці параметри до команди у властивостях піктограми на стільниці. Ось приклад, у якому GCompris запускається у режимі кіоску на увесь екран без кнопки налаштування та вказівника:

```
"C:\Program Files\GCompris-Qt\bin\GCompris.exe" --enable-kioskmode -f -C
```

1.7.2 Приклад для GNU/Linux®

Створіть кнопку запуску програми і налаштуйте параметри командного рядка. Ось приклад для запуску GCompris у режимі кіоску на увесь екран без кнопки налаштування і вказівника:

```
gcompris-qt --enable-kioskmode -f -C
```

Розділ 2

Авторські права та ліцензування

GCompris

Авторські права на програму належать Timothée Giet та іншим, 2000–2025

Переклад українською: Юрій Чорноіван yurchor@ukr.net

Цей документ поширюється за умов дотримання [GNU Free Documentation License](#).

Ця програма поширюється за умов дотримання [GNU General Public License](#).